

Les 01 - Antwoorden

Opdracht 1 – Noteer de bijbehorende Latijnse of Hebreeuwse letters

א	' , keelklank	כ	ch (met punt: k)	ח	ה	d	ד
ב	h	פ	f	ק	כּ of ק	r	ר
ג	ch	ס	s (dof)	ט	ק	t	תּ of ט
ד	g	מ	slot-m	נ	פ	oe	ו
ה	n	שׁ	m	פ	פ	z	ז
ו	slot-n	י	y of i of j	צ	וּ of ו	g	ג
ז	q	כּ	' , keelklank	ב	ב	o	ו
ח	v (met punt: b)	צ	tz of ts	שׁ	סּ of שׂ	l	ל

Les 02 – Meer over het Hebreeuwse alfabet

Deze les bevat extra informatie, leuk om door te lezen, maar niet noodzakelijk voor de cursus.

De oorsprong

Aanvankelijk werd het proto-Sinaïtische alfabet gebruikt, dat ontstaan was uit een beeldschrift. De eerste letter, alef, komt van het woord voor os enzovoorts. Met wat fantasie kun je in de oorspronkelijke vorm wel een koeienkop herkennen. De Grieken namen het alfabet over en vulden het aan met klinkers.

Aanvankelijk werd door hen *boustrophedon* (letterlijk: zoals een os ploegt) geschreven, dat wil zeggen: zigzag, afwisselend van rechts naar links en van links naar rechts.

Uiteindelijk schreven de Grieken alleen nog maar van links naar rechts, dat is handiger wanneer je met pen en inkt schrijft, dat weten rechtshandigen wel. Dat geldt ook voor talen die geschreven worden in de alfabetten die aan het Griekse ontleend zijn: het Latijnse en het Cyrillische (Russische) alfabet. Hebreeuws wordt echter nog steeds van rechts naar links geschreven, waarschijnlijk omdat dit gemakkelijker was voor steenhouwers, die letters in steen beitelen. Zie deze video: www.youtube.com/watch?v=iDA6Tt77kDM

Het eerste alfabet waarmee Hebreeuws werd geschreven verscheen rond 1000 BCE, het was nauw verwant aan het Fenicische alfabet. Het moderne Hebreeuwse alfabet heeft zich ontwikkeld uit een alfabet dat bekend is als proto-Hebreeuws/vroeg Aramees.

'Dialecten'

Het Hebreeuws kent belangrijke verschillen in uitspraak, met name tussen het Hebreeuws dat de Ashkenazische Joden in Midden- en Oost-Europa spreken, en het Hebreeuws van de Sefardische Joden, die zich vanuit Spanje en Portugal over Europa en het Midden Oosten hebben verspreid. Hun uitspraak is nu het standaard-Hebreeuws van Israël geworden. Terwijl de kinderen in Sefardische en de huidige Israëliëse scholen 'Alef Beet Gimmel Dalet Hé' leren, krijgen de Ashkenazische kinderen les in 'Ollef Beis Gimmel Dollet Hé Wau Zajin'. De belangrijkste verschillen zijn: de lange 'a' wordt vaak als 'o' uitgesproken, de lange 'e' klinkt als 'ei', de tav zonder puntje klinkt als een 's', en ik meen dat de ayin soms een lichte 'ng' klank krijgt.

Een paar video's helpen om die Hebreeuwse letters te leren:

<https://www.youtube.com/watch?v=UiCzoTs1AdE> Alef-Bet Song

<https://www.youtube.com/watch?v=3S3UatuN7f4> Aleph Bet Song (idem)

<https://www.youtube.com/watch?v=Lz1xfKndY5A> Aleph Bet Song (een andere)

Bekijk ook eens dit gezongen Hebreeuwse alfabeth: *The Alef Bet song by Debbie Friedman with Hebrew letters modeled by students at Tribeca Hebrew in New York City.*

<https://www.youtube.com/watch?v=MD2AGCXqpr4>

(Waarom vier video's? Wel, af en toe verdwijnt een video...)

Dr. Piet van Midden van de Universiteit Tilburg legt de beginselen van het Hebreeuws uit in een serie colleges: https://webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreeuws

00 Ontwikkeling van de letters; de herkomst van de Hebreeuwse, Griekse en Latijnse letters,

01 De moderne en klassieke vorm en uitspraak van alle Hebreeuwse letters

02 De eindletters

03 Letters die op elkaar lijken

04 Letters met een verhaal

Ancient Semitic/Hebrew							Modern Hebrew			Greek		Latin
Early	Middle	Late	Name	Picture	Meaning	Sound	Letter	Name	Sound	Ancient	Modern	
			El	Ox head	Strong, Power, Leader	ah, eh		Aleph	silent	A	A	A
			Bet	Tent floorplan	Family, House, In	b, bh(v)		Beyt	b, bh(v)	B	B	B
			Gam	Foot	Gather, Walk	g		Gimal	g	Γ	Γ	C G
			Dal	Door	Move, Hang, Entrance	d		Dalet	d	Δ	Δ	D
			Hey	Man with arms raised	Look, Reveal, Breath	h, ah		Hey	h	E	E	E
			Waw	Tent peg	Add, Secure, Hook	w, o, u		Vav	v	F		F
			Zan	Mattock	Food, Cut, Nourish	z		Zayin	z	Z	Z	Z
			Hhet	Tent wall	Outside, Divide, Half	hh		Chet	hh	H	H	H
			Tet	Basket	Surround, Contain, Mud	t		Tet	t	Θ	Θ	
			Yad	Arm and closed hand	Work, Throw, Worship	y, ee		Yud	y	I	I	I J
			Kaph	Open palm	Bend, Open, Allow, Tame	k, kh		Kaph	k, kh	K	K	K
			Lam	Shepherd Staff	Teach, Yoke, To, Bind	l		Lamed	l	Λ	Λ	L
			Mem	Water	Chaos, Mighty, Blood	m		Mem	m	M	M	M
			Nun	Seed	Continue, Heir, Son	n		Nun	n	N	N	N
			Sin	Thorn	Grab, Hate, Protect	s		Samech	s	Ξ	Ξ	X
			Ghah	Eye	Watch, Know, Shade	gh(ng)		Ayin	silent	O	O	O
			Pey	Mouth	Blow, Scatter, Edge	p, ph(f)		Pey	p, ph(f)	Π	Π	P
			Tsad	Trail	Journey, chase, hunt	ts		Tsade	ts	Μ		
			Quph	Sun on the horizon	Condense, Circle, Time	q		Quph	q	Ϟ		Q
			Resh	Head of a man	First, Top, Beginning	r		Resh	r	Ρ	Ρ	R
			Shin	Two front teeth	Sharp, Press, Eat, Two	sh		Shin Sin	sh, s	Σ	Σ	S
			Taw	Crossed sticks	Mark, Sign, Signal, Monument	t		Tav	t	T	T	T
			Ghah	Rope	Twist, Dark, Wicked	gh	For additional information on this letter see: www.ancient-hebrew.org/alphabet_changes.html					

Ancient Hebrew Research Center

www.ancient-hebrew.org

Bronnen: nl.wikipedia.org, www.ancient-hebrew.org/alphabet/hebrew-alphabet-chart.htm; NHC 3 jan 1970.

Zie ook: www.ancient-hebrew.org/ancient-alphabet/aleph.htm;

www.youtube.com/watch?v=G7CL7-QxVys Als DoReMi gezongen oude alfabet, leuk

www.youtube.com/watch?v=vR_QzFIVNbl Tekst van Psalm 23 in oud Hebreeuws

www.nik.nl/2018/01/parsja-sjemot-5778/ Uitgebreide uitleg over de uitspraak van Hebreeuws

www.youtube.com/watch?v=DRDVBHhn0UU The Development of Writing, from pictographs to letters

www.youtube.com/watch?v=2pfJGAHA4IE How to Hand Write the Square Script Hebrew Letters